

نوشته از پوهندوی عبد السمیع روشنر

در لابلائی اندیشه های سیاسی-فلسفی ماکیاولی

در دوران تحصیل زمانی در لابلائی اندیشه های سیاسی-فلسفی، به نظریات ماکیاولی سرخوردم، پنداشتم که او از زمره ی بدبینان (Pessimist) ها است و افکارش چنگی به دل نه می زند؛ ولی بعداً که بیشتر در زمینه آگهی پیدانمودم در یافتم که دیدگاه های موصوف، ژرفا و پهنای گسترده تری از تصورات اولیه ی من داشت... ن. ب. ماکیاولی (Nicolo Bernardo Machiavelli) (۱۴۶۹-۱۵۳۷)، شاعر، مورخ، نمایشنامه نویس و فیلسوف شهیر، بین سده های ۱۵ و ۱۶ میلادی در ایتالیا می زیست.

نیکولو ماکیاولی در سال ۱۵۱۳، اثر مشهورش را به نام :

" شهیریار/زام دار" (prince)، به رشته ی تحریر در آورد و برای آن که شغلی پیدا کند آن را به شهزاده ی ایتالوی لورنزو میدیچی (Lorenzo Medici)، پیشکش نمود و برای نخستین بار در اثرش روش ها و کارکرد هایی را برای دستیابی و حفظ قدرت ارائه نمود، که کاملاً تازگی داشت.. اثر ماکیاولی شامل ۲۷ فصل و چیزی بیش از ۱۰۰ صفحه است که برای بار نخست در سال (۱۳۳۲) به فارسی برگردان شده است.

ماکیاولی در اثر مشهورش برای بار نخست به نگارش دو اصل مهم پرداخت: اولاً او با طرح نظریه ی سیاسی دولت "اقتدار گرا" (Totalitarian Government)، که بعد ها در اروپا طرفدارانی کسب نمود، از اندیشه های کلاسیک در فلسفه ی سیاسی غرب آن زمان گسست پیدا نمود...

ثانیاً بر خلاف افلاطون و ارسطو که اخلاق را مقدم بر سیاست میدانستند، وی آن را در چارچوب سیاست در آورد و اساس اخلاقیات حاکم تا آن زمان را واژگون ساخت..

ماکیاولی در کتاب شهیریار هدف هر عمل سیاسی را دستیابی به قدرت می داند و در نتیجه کاربرد هر کارکردی را به خاطر پیشبرد هدف، مجاز می شمارد.. به نظر او زمامدار نه باید از شرارت و اعمال خشونت به ترسد، بلکه به خاطر نیل به قدرت و تحکیم بقای آن مجاز است به شیوه های حتی منافی اخلاق، شرف و عدالت نیز متوسل شود..

ماکیاولیسم مجموعه ی از روش ها و دساتیری است که به نام موارد ده گانه شهرت دارد که به خاطر اجتناب از به درازا کشیدن مطلب از شرح آن انصراف می ورزیم ..

اگر از بخش دولت "اقتدار گرا" بگذریم، اندیشه های ماکیاولی به خاطر نفی اصول اخلاقی و حمایت از حکومت های فاسد، مردود و غیر قابل پذیرش پنداشته می شود ولی جالب این جاست که بعد از سالیان دراز این نظریات در جغرافیا های سیاسی و سیاست های جغرافیایی مختلفه، با میزان متفاوت، کماکان رایج، رونق و مورد استفاده قرار می گیرد...

به غرض آگهی بیشتر به منابع زیر مراجعه شود:

- Wikipedia, The prince: New translation of Niccolò Machiavelli by Harvey Mansfield.